

25. Architectonische eigenaardigheden.

Onder deze rubriek wordt u wegwijs gemaakt van de architectonische bijzonderheden die onze kerk biedt. In het portaal is een zandstenen afbeelding en op het altaar staat hij prominent het beeld van Christoforus. In dit artikel wordt uiteengezet hoe Christoforus in Schagen is gekomen en zijn betekenis.

Christoforus de patroonheilige in Schagen.

Hoe is de Christoffel ooit in Schagen gekomen? Dan gaan we terug naar de inwijding op de naamdag van Sint Christoforus 26 juni 1450 van de oorspronkelijke katholieke kerk op de Markt. Een kerk gesticht door de eerste Heer van Schagen Willem van Beieren, bastaardzoon van Graaf van Holland Albrecht van Beieren. Willem en Johanna waren ook de eerste bewoners van het slot Schagen. Dit verhaal dient ver voor de reformatie van 1573.

Onbekend

In Holland kwam de naam Christoffel niet voor. In zuid Europa w.o. Oostenrijk en Duitsland maar vooral in de streek Beieren was Christoffel een alom bekende heilige. Door de grafelijke titel en slimme huwelijken is de familie Beieren in Holland gekomen. (*Bekend is een plein vernoemd naar Willem van Beieren*) Albrecht Graaf van Holland vernamen hoe Schagen strategisch aan de Waddenzee nabij de Keins aan de Westfriesedijk ligt. Dit was de reden tot bouw van het slot, bij een slot hoort eenmaal een kerk. Er stond een houten kerk die al veel te verduren heeft gehad. Dit gaf de aanleiding tot bouw van een stenenkerk. In een tijd waar alleen het katholieke geloof heerste en de adel als voorbeeld fungeerde voor de burgerij. Tot 1357 stond het geloofsonderhoud onder de regie van de Abdij van Egmond, in dit jaar werd door de Graaf van Holland de eerste pastoor aangesteld voor Schagen. In de huidige tijd wordt een pastoor aangesteld door de bisschop maar in de 20ste eeuw is de teller aan de pastoor 65ste die verbonden waren aan de Sint Christoforuskerk.

Reformatie

In 1573 het gevolg van de reformatie is de katholieke kerk op de Markt onteigend. De katholieken werden verjaagd, maar voor zover waren enkele katholieken zo handig eigen gebruiksgoederen en schilderijen mee te nemen. *(Deze spullen zijn tot op heden steeds zichtbaar aanwezig in de kerk).* Tenslotte zochten de katholieken hun heil elders in kelders van boerderijen en onzichtbare schuilkerken.

In 1708 werd een gedoogd beleid ingevoerd en kregen de katholieken enige ruimte, maar mochten in geen geval voor de buitenwereld zichtbaar zijn. De kleine schuilkerk aan de Molenstraat werd de centrale kerk en kreeg spoedig de naam van Sint Christoforus. Pas in 1824 werd een zandstenen gevelsteen geplaatst in de topgevel van de kerk aan de Molenstraat zijde, tevens werd de schuilkerk vergroot. Een schilderij in de pastorie geeft een prachtige weergave plus een tekening hoe de indeling van de schuilkerk was. Gelijktijdig is toen ook het historische kerkhof aangelegd gelegen aan het parkeerterrein.

Wie is Christoffel

Een grote man zocht zijn hele leven lang naar iemand die hij kon dienen. Hij was sterk en groot zodat de mensen hem een reus noemden. Zijn naam was Offerus. Overal waar Offerus kwam vroeg hij aan de mensen: "**Wie is de machtigste?**" Zo kwam hij terecht bij de koning. De koning was heel blij met zo'n man want er was een oorlog aan de gang die hij graag wilde winnen. Natuurlijk won de koning deze oorlog met behulp van Offerus. 's Avonds was er een groot feest in het paleis en Offerus mocht naast de koning zitten. Er werd gegeten en gedronken en aan het eind van het feest werd het heel stil, er klonk prachtige muziek. Plotseling maakte de koning een kruisteken en Offerus vroeg hem waarom hij dit deed. De koning keek angstig om zich heen en fluisterde hem in het oor dat er een liedje gezongen werd over de duivel. Offerus stond op, want de koning was niet de machtigste, de duivel was nog veel machtiger. Offerus ging op zoek en vond de duivel. Hij wist helemaal niet wie hij was en dat de duivel alleen maar gemene en slechte dingen deed. Hij hielp hem overal mee tot ze op een dag langs een kruis kwamen dat langs de kant van de weg stond. De duivel fluisterde: "Er is er maar een die nog machtiger is, dat is de grote Koning". Offerus wilde die Koning vinden. Na dagen lopen kwam hij terecht bij een kluizenaar. Die vertelde hem over Jezus Christus, de echte Koning die gekomen was om mensen te helpen en gelukkig te maken. Offerus wilde die Koning vinden. De kluizenaar zei hem: "Wie mensen helpt, zal de grootste Koning vinden". Zo bracht Offerus mensen over de rivier. Hij droeg ze op zijn schouder en zorgde ervoor dat ze veilig aan de overkant kwamen. Dat deed hij zeven jaren lang. Tot hij op een nacht wakker werd van een stem. Hij liep naar het water maar zag niemand. Terug in bed hoorde hij de stem weer, maar ook de tweede keer zag hij niemand. Pas bij de derde keer vond hij een kind. Hij nam het op zijn schouders en droeg het over de rivier. Maar halverwege werd het kind zwaarder en zwaarder. Offerus dacht dat hij zou

verdrinken. Hij keek omhoog naar het kind en zag zo iets moois. Het kind straalde als de zon en zei: "Ik ben de Koning die jij zoekt, ik ben Jezus Christus. Je leven lang heb je naar mij gezocht en zeven jaar heb jij mensen gedragen, daarom zal ik je nu dopen in mijn naam en vanaf nu heet je: Christoffel, Christusdrager".

Het kind gaf aan Christoffel de opdracht steek jou staf bij je rustplaats in de grond.

"Als uit het dorre hout zal groene lover tevoorschijn komen, je zult voortaan bij Mij zijn". Christoffel stak de stok in de aarde. Drie dagen riepen de mensen tevergeefs om te worden overgedragen. Ze kwamen bij zijn hut en vonden de stok die het groene lover droeg. Binnen in de hut lag Christoffel. Hij was gestorven. De oude kluizenaar begreep dat Christoffel had gevonden, waar hij zijn hele leven naar gezocht had: **De grootste Koning!** Christoffel, Christusdrager, de drager van mensen is de *patroon van de reizigers*. Vaak afgebeeld bij in- en uitgang van de kerk, zo ook in onze kerk.

Hans van Kampen
Architectuurhistoricus

